

İSTANBUL BAROSU KADIN HAKLARI MERKEZİ BASIN BİLDİRİSİDİR

İstanbul Barosu Adli Yardım Bürolarına 6284 sayılı yasa kapsamında yapılan başvurular üzerine alınmış olan tedbir kararlarını inceleyerek oluşturduğumuz raporumuzun bu yıl 4.sünü yayınlıyoruz.

Bu raporu oluşturmaktaki amacımız kadına yönelik şiddetle mücadele araçlarından biri olan istatistiki verilerin kamuoyu ile paylaşılarak kadına yönelik şiddeti önlemek için oluşturulacak politikalara katkı sağlamak, kadına şiddeti, 6284 sayılı yasa kapsamında verilen tedbir kararlarının niteliğini ve uygulamasını görünür kılmaktır. Raporumuzun tamamı Baro web sayfasında kamuoyunun bilgisine sunulmuştur.

2022 yılında İstanbul Barosu Adli Yardım Bürolarına toplam 13.624 başvuru yapılmış olup, bu başvuruların 11.510 tanesi kadın başvurucular tarafından yapılmıştır. Başvuru rakamları ülkemizdeki kadın yoksulluğunu bilhassa adalete erişimdeki kadın yoksulluğunu göstermesi bakımından önemlidir. Adli Yardım başvurularının 3.008 tanesi ise 6284 sayılı yasa kapsamında tedbir kararı alınması yönündeki taleplere ilişkindir. Bu kararlardan 1.442 tane tedbir kararı incelenerek elde edilen veriler rapora işlenmiştir.

Raporumuzda 6284 sayılı yasa ile ilgili merkezimize yansıyan uygulama sorunlarına da yer verilmiştir. Bu uygulama sorunlarından en önemlisi;

- Bu durum aykırılık oluşturmaz denilip aykırılık tutanaklarının tutulmaması ve tedbire aykırılıktan cezaların verilmemesi,
- Tedbir kararlarının tebliği ile ilgili sorunun hala çözülmemesi, tedbir kararının tefhimine rağmen tebligat sürecinin çok uzun sürmesi ve tebligat yapılamaması gerekçesiyle tedbire aykırı davranışlara ceza verilmemesi,
- Ciddi hayati tehlike riskine rağmen Aile Mahkemelerince elektronik kelepçe tedbir taleplerine ret kararı verilmesi,
- Failin evinin veya işyerinin mağdurun evine 500 metreden yakın olması durumunda elektronik kelepçe tedbiri verilmemesi, verilebilmesi için failin değil mağdurun taşınmasının istenmesi,
- Tedbir sürelerinin çok kısa olması, elektronik kelepçe tedbirinde dahi 15 günlük tedbir sürelerinin olması,
- Tedbir kararlarının uzatılmasına yönelik taleplere; verilen tedbir kararlarına aykırılık hali oluşmadığından bahisle ret kararı verilmesi,
- Aynı gerekçenin ciddi hayati tehlike içeren bir vakada elektronik kelepçe tedbirinin uzatılmasına yönelik taleplere dahi ret gerekçesi yapılması,
- Tedbir kararlarının uygulanması için kesinleşmesi gerekmezken bir kısım tedbir kararlarında kesinleşme istenmesi
- Tedbir kararlarının 6284 sayılı yasanın uygulama yönetmeliğinde belirtildiği şekliyle uygulamasının ve takibinin yapılmaması

Uygulamada sıklıkça karşılaşılan bu aksaklıkların ve raporumuzda belirtilen diğer uygulama sorunlarının giderilerek yasanın uygulama yönetmeliğinde belirtilen şekliyle uygulanmasının sağlanması kadına yönelik şiddetin önlenmesine katkı sağlayacaktır.

Raporumuza dayanak olan 1442 adet tedbir kararının tamamında başvuru kadındır. Raporlarımızın tümünde olduğu gibi bu raporumuzda da kadına yönelik şiddetin yüksek oranda aile bireyleri arasında yani ev içinde gerçekleştiği görünmektedir. Fail /mağdur yakınlığına baktığımızda ev içi şiddetin oranının %98,80 olduğu, %86,81 oranında tedbir talep eden kadının evli olduğu eşi tarafından şiddete uğradığı gerçeği karşımıza çıkmaktadır. Kadına yönelik şiddet yüksek oranda halen evli olduğu eşi tarafından gerçekleştirilmektedir.

Bu tespit aile hukukunda getirilmek istenen zorunlu aile arabuluculuğun kadın için ne kadar tehlikeli olduğu, arabuluculuk görüşmeleri sırasında kadın için can güvenliği riski oluşturacağı, ekonomik yönden yoksul olan kadının arabuluculuk sonucunda dini ve toplumsal referanslar gösterilerek büyük hak kayıplarına uğrayacağı açık ve nettir. Ayrıca Medeni Kanunumuzda anlaşmalı boşanma yönünde zaten bir düzenleme de mevcuttur. Aile hukukunda arabuluculuk asla kabul edilecek bir müessese değildir.

Görüldüğü üzere adli yardım başvurularının büyük oranda kadınlar tarafından yapıldığı gerçeği karşısında kadın yoksulluğunun da bir göstergesi sayabileceğimiz bu rapor aynı zamanda, boşanma davalarında kadının kusurunun daha ağır olmaması şartıyla verilen yoksulluk nafakasına yönelik yapılan saldırıların ve aleyhe çalışmaların ne kadar haksız ve yersiz olduğunu da ortaya koymaktadır.

İstanbul Barosu Kadın Hakları Merkezi olarak ;

- 25.11.2023 tarihli 6284 sayılı yasa kapsamında alınan tedbir kararlarına ilişkin raporumuzu kamuoyu ile paylaşarak,
- Yasaların eksiksiz olarak uygulanması konusunda tüm kamu kurum ve kuruluşlarının uygulamalarını takip edeceğimizi,
- Kadınların yasal kazanılmış haklarını elinden alacak olan düzenleme ve değişikliklerin karşısında olmaya devam edeceğimizi,
- Toplumsal Cinsiyet Eşitliği sağlanana ve kadına yönelik şiddet sona erene kadar mücadelemize devam edeceğimizi kamuoyu ile paylaşırız.

İstanbul Barosu Kadın Hakları Merkezi